

Feljton

Ustav Republike Hrvatske [1]

Piše
Ante Tomić

Prva ruka

Prvo jutro u Americi moje tijelo još je živjelo u srednjoeuropskom vremenu. Probudio sam se naspavan i čio, premda je bilo pet ujutro, i pogledao kroz prozor. Vani je bio mrak, nigdje žive duše, samo je na tratini ispred hotela, jedva vidljiv pod svjetlom s parkirališta, mirno pasao jedan srndać. Kad na kraj svijeta, u američkim planinama, pred zoru, raščupani i krmeljavi, u gaćama gledate srndaća kako pase ispred prozora, razumno je upitati se: a koju ja pizdu materinu radim ovdje?

Najkraći odgovor na ovo pitanje u ovome slučaju bio bi – nevolja me natjerala.

Dvije godine Rajko Grlić i ja lomili smo se oko adaptacije moje knjige "Čudo u Poskokovoj Dragi" i napokon, iz šestog ili sedmog puta, došli do verzije koja nas je zadovoljila, zabavnog, uvrnutog, dinamičnog filmskog scenarija za koji je Saša Antić iz TBF-a u skicama složio nekoliko dopadljivih songova. Imali smo siguran pogodak, bull's eye, kino-hit koji bi nacija obožavala, ali, jao, produkcija toga je, u najskromnijim projekcijama, bila oko deset milijuna kuna, više od duplo od svote koju nam je dao Hrvatski audiovizualni centar.

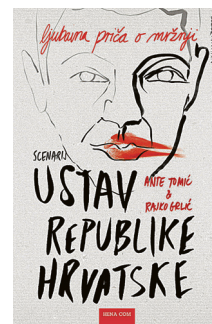
Ostatak smo se optimistično nadali namaknuti od Televizije, no taj birokratski moloh kojim vlada Goran Radman, ta velika, troma, pospana i samodovoljna zvijer jedva je trepnula kad smo se pojavili. Novac koji su nam odobrili ne bi pokrio ni troškove polusatnog dokumentarca o pokladnim običajima u Moslavini. Baš ih ničim nismo mogli uvjeriti da je naša šašava priča s pjevanjem i pucanjem nešto što bi javna televizija trebala napraviti, ni činjenica da je naš prethodni film bio prikazivan u kinima dvadesetak zemalja, ni svi nezaboravni filmovi koje je Rajko Grlić nekad snimio, "Samo jednom se ljubi", "Štefica" i "Čaruga", ni moj "Muškarac bez brkova" koji su dva milijuna puta reprizirali, ni književni i teatarski uspjeh "Poskokove Drage", više od sedamdeset tisuća ljudi koji su predstavu gledali u Kerempuhu. Sve je nadležne na Prisavlju ostavilo ravnodušnim. Mi smo ih nasmijavali kao klaunovi, skakali i kreveljili se pred njima, plakali i preklinjali, da bi od njih dobili jedno umorno, bezvoljno: "Aha, dobro."

Bilo je to mučno i ponižavajuće i trebalo je negdje prekinuti. Konačno, prije godinu dana po prilici, nas dvojica obeshrabreno smo se gledali preko Skajpa i ja sam se bojažljivo odvažio predložiti: "A da odjebemo ovu skupu priču i snimimo nešto sasvim drugačije, nešto malo, niskobudžetno za što možemo dobiti novac?" "Da znaš", uzdahnuo je Rajko, "i ja sam o tome razmišljao."

U sledećem broju: Nešto o transvestitima

Ljubavna priča o mržnji

Scenario Ante Tomić & Rajko Grlić

„Ustav Republike Hrvatske”, Ante Tomić & Rajko Grlić, izdavač „Hena Com” Zagreb, 2016.

INT/EXT - STAN KRALJEVIH/MAMINA SOBA/GUNDULIĆEVA - NOĆ

Ulična rasvjeta kroz prozore slabo osvjetljava stan visokih stropova u zagrebačkom Donjem gradu, zapušten i prašnjav. Otrcani namještaj, slike i biblioteka s knjigama u kožnom uvezu sa zlatotiskom svjeđe o jednom davnom boljem životu.

U sobi koja je nekad bila krojačka radionica, sa šivaćim strojem, dugačkim stolom za krojenje, lutkama, balama materijala na policama uza zidove i otpacima tkanina uokolo, jedna tamna ženska figura u kombineu zuri kroz prozor na Gundulićevu ulicu, pustu u kasni noćni sat. Vjekoslav VJEKO KRALJ (59) leđima je okrenut stanu i kad počne govoriti samo će nam dublji, muški glas dati naslutiti kako možda nije riječ o ženi.

VJEKO
Znaš ti kako sam ja njega upoznao? Pao je dubok snijeg i do Glazbenog noge su mi bile skroz mokre. Htio sam se već vratit kad je on izašao na pozornicu.

Na trenutak zastane pa nastavi nekako više za sebe.

VJEKO
Veličanstven. S grivom kose, i divlji i otmjenu u isto vrijeme.

Ponovo zastane. Zvuk čela dolazi negdje iz daljine.

VJEKO
Uhvatio je moj pogled u publici, nasmijeo se, a ja sam se zasmirio. Nakon koncerta otišli smo na čaj, a ja sam gledao njegove ruke. Ogromne, kao u Meštrovioveog Joba. Drhtao sam zureći u njih.

Vjeko govori nekome u drugoj sobi.

VJEKO
Znaš o čemu govorim? Jesi ti nekad tako drhtao za nekim?

Začuje se buka iz stubišta. Netko šakama i nogama udara po vratima vičući.

ANTE (o. s.)
Otvooooorii! Otvori!

Vjeko se zaustavi na trenutak osluškujući, a zatim nastavi.

VJEKO
Tresao sam se da osjetim te ruke na sebi.

Zastane na trenutak i doda glasnije, s mrvicom prkosa.

VJEKO
Želio sam njegov kurać.

Čeka i na kraju s jedva primjetnim osmijehom dočeka reakciju iz druge sobe.

HRVOJE (o. s.)
Svinjo.

Oglaš se Vjekin otac HRVOJE KRALJ (90) iznemoglim, gnjevnim šapatom.

Ponovno buka sa stepenica.

ANTE (o. s.)
Ej, daj otvori!

INT - STAN KRALJEVIH - ULAZNA VRATA - STUBIŠTE - NOĆ

Vjeko odškrine vrata, izađe i pogleda dolje niz stepenice. Ništa se ne vidi, ali se zato sve dobro čuje.

Dolje u podrumu svađaju se medicinska sestra MAJA SAMARDŽIĆ (48) i njezin suprug, policajac ANTE SAMARDŽIĆ (50). Ona se oči to zaključala u stanu i ne pušta ga unutra.

ANTE (o. s.)
Ajde, izađi! Izađi i pogledaj me u oči pa onda reci to što si rekla!

MAJA (o. s.)
Ne moram vidjeti, znam.

Odgovara ona tvrdoglavo.

INT - STAN KRALJEVIH - MAMINA SOBA - NOĆ

Vjeko se vraća u sobu.

VJEKO
Evo, vidiš, zbog ovoga se ja nikad nisam ženio.

Reče Vjeko ravnodušno i otvori ormar. Tamo je mnogo, možda i dvadeset ženskih haljina.

INT - STAN KRALJEVIH - TATINA SOBA - HODNIK - NOĆ

Hrvoje iscrpljeno leži na bolesničkom krevetu ispod velikog raspela s prebačenom krunicom i jedva se primjetno, koliko mu dopušta njegovo gotovo samrtno stanje, namršti kad u sobu uđe njegov sin, spreman za izlazak, našminkan, u ženskoj haljini, s naušnicama, narukvicama i medaljonom na prsima.

VJEKO
Sjećaš se haljine? Mama je ima na onoj fotografiji iz Crikvenice, onog ljeta kad si je bio ona šankericu.

Ogleda se po haljini kao da bi htio odagnati neugodne uspomene.

VJEKO
Malo sam je suzio, ali još je dobra. Ne sviđa ti se? Ah!

Uzdahne Vjeko afektirano.

VJEKO
Nikad nisi imao ukusa.

INT - STAN KRALJEVIH - MAMINA SOBA - NOĆ

Vjeko izvadi bocu konjaka, obilato natoči u čašu i otpije gutljaj. Pogleda se u ogledalo, vrhom prstiju popravi šminku oko očiju i nastavi priču, još uvijek gnjevan zbog očeve davne nevjere.

VJEKO
Strašno si povrijedio mamu.

Zaustavi se načas, kružnim pokretima lagano mučajući konjak u čaši i pozorno proučavajući svoj lik u odrazu, a onda popije do kraja i spusti čašu na komodu.

VJEKO
Tada si je izgubio a da toga nisi bio ni svjestan. Ti nikada nisi nikoga volio...

Uto, kao da se nečega sjetio, ode do tatine radne sobe.

INT - STAN KRALJEVIH - TATINA RADNA SOBA - NOĆ

Vjeko otvori ladicu radnog stola, uzme mali broš i zamišljeno pogleda crni pištolj. Nekakav stariji model, oružje iz Drugog svjetskog rata.

VJEKO
... i ne znaš kakav se ponor razjapi kad ode netko koga si svim srcem ljubio.

